

29 ביולי 2015

לכבוד

מר יאיר רביבו

ראש עיריית לוד

בפקס: 08-9279046 ובמייל: mayor1@lod.muni.il

שלום רב,

הנדון: ייצוג הולם לערבים בקרב עובדי העירייה

סימוכין: פנייתנו מיום 22.2.2015

תשובתך מאותו יום 22.2.2015

קיבלנו בתודה את תשובתך לפנייתנו מיום 22.2.2015 שבה נתבקשת לפעול לאלתר למתן ייצוג הולם לערבים בקרב עובדי העירייה במחלקות השונות. בהמשך לפנייה ולאמור בתשובתך, הננו לפנות אליך שוב, כדלקמן:

1. בפנייתנו הוצגה תמונה עגומה באשר לייצוג הנמוך של הערבים בקרב עובדי העירייה במחלקות השונות, ובאשר להעדר ייצוג מוחלט של הערבים במחלקות מסוימות ובדרגים הניהוליים. כפי שפורט בפנייה, מתוך 879 תקנים בעירייה, רק 125 תקנים מאוישים על ידי עובדים ערבים (כ-14% מכלל העובדים). אם מוציאים את נתוני מחלקת החינוך מכלל הנתונים עולה, כי שיעור הערבים המועסקים בעירייה אינו מגיע לכדי 8%. בנוסף, מבין 79 תקנים בדרגים ניהוליים בעירייה, ישנו רק תקן אחד המאויש על ידי ערבי (במחלקת לוגיסטיקה).

2. מתשובתך המהירה לפנייה, שנתקבלה באמצעות המייל עוד ביום 22.2.2012, עולה, כי אינך חולק על המצב העובדתי שבו קיים תת ייצוג לערבים בקרב עובדי העירייה, אך לטענתך האחריות למצב זה מוטלת על התושבים הערבים שבעיר, וכלשונך: "אין להפנות אצבע מאשימה אלא כלפי המגזר הערבי שמסרב להשתתף במכרזי כח האדם בעירייה על אף מאמצינו לפרסמם גם באמצעי התקשורת בשפה הערבית".

3. הננו לברך על כל מאמץ שנעשה מצדך לקיום החובה למתן ייצוג הולם לערבים בקרב עובדי העירייה. יחד עם זאת, הננו להבהיר ולהדגיש, כי קיום החובה מחייב נקיטה בצעדים אקטיביים להגדלת שיעור הערבים בעירייה, ובכלל זאת הכנה של תוכנית פעולה עם יעדים ברורים לאיתורם, לעידודם ולשילובם של עובדות ועובדים ערבים מתאימים במחלקות השונות בעירייה, וכן תוכנית לייעוד משרות לבני האוכלוסייה הערבית.

4. החובה לנקוט בצעדים יזומים ואקטיביים כאמור מהווה חלק בלתי נפרד מהחובה למתן ייצוג הולם לערבים בקרב עובדי העירייה. צעדים אלה הינם הכרחיים למען קידום שוויונה של האוכלוסייה הערבית, אשר סבלה במשך שנים מאפליה ומקיפוח, אשר התבטאו בין

היתר בהדרה שיטתית מהשירות הציבורי וממוקדי קבלת ההחלטות. שיעורם הנמוך של הערבים בקרב עובדי העירייה הינו תוצאה ישירה של הדרה ארוכת שנים זו.

5. כפי שפורט בפנייתנו, שיעורם הנמוך של הערבים בקרב עובדי העירייה פוגע קשות באיכות השירותים הניתנים לתושבי העיר הערבים. הדברים מקבלים משנה חומרה עת מדובר בשירותי רווחה. הנתונים ההשוואתיים של מצבת תקני כוח האדם בלשכת הרווחה בעיר מראים, כי קיים **מחסור חריף של עובדות ועובדים סוציאליים מקרב החברה הערבית בשירותי הרווחה.**

6. למרות ששיעורם של התושבים הערבים הזקוקים לשירותי רווחה בעיר עולה בהרבה על שיעורם הכללי בקרב תושבי העיר (שלפי נתוני העירייה עומד על 27.5%), התקנים המאושיים ע"י ערבים מהווים 8.5% בלבד מכלל התקנים בלשכת הרווחה (11 מתוך 129 תקנים, וזאת כאשר בעשרה תקנים מועסקים עובדים ערבים במשרה חלקית בלבד). יודגש שאין בידיעתנו כל נתון כמה מתוך ה-11 תקנים המאושיים ע"י ערבים הם תקנים של עובדים סוציאליים אשר מספקים את השירות הטיפולי בפועל, וכמה מתוכם הם עובדי אדמיניסטרציה בלשכה.

7. בעיר כמו לוד, שידועה במצבה החברתי-כלכלי המורכב והקשה של האוכלוסייה הערבית (עוני, אבטלה, פשע, אלימות כלפי נשים, הריסות בתים וחיים בשכונות מוזנחות בתנאי דיור ותכנון קשים), מתחזק מאוד הצורך בהגדלת שיעורם של העובדים הערבים במחלקת הרווחה, וזאת באופן שהולם את היקף הצרכים ומידת הנזקקות לשירותי רווחה בקרב תושבי לוד הערבים.

8. זמינותם של עובדים סוציאליים אחרים, שאינם ערבים, בלשכה אין בו כדי לענות על הצורך במתן טיפול יעיל למטופלים ערבים, וזאת מכיוון שנדרשת כאן היכרות תרבותית ולשונית בין המטופל והמטפל. בהקשר זה נציין, כי דו"ח של מבקר המדינה משנת 2012, אשר עמד על שיעורם הנמוך של הערבים במחלקת הרווחה בעיריית לוד, הדגיש את החשיבות של ההתאמה התרבותית והלשונית בין המטפל והמטופל. לפי הדו"ח, מתן טיפול רגיש תרבות מחזק את יחסי האמון והאמפתיה בין המטפל והמטופל ומגביר את הסיכויים להצלחת הטיפול:

"מחקרים רבים מציינים את החשיבות שבמתן טיפול סוציאלי על ידי מי שמכיר את תרבותו של המטופל ודובר את שפתו. מחקרים מלמדים גם על הקשר שבין התאמה תרבותית של מטפל ומטופל ובין הצלחת הטיפול. יחסי אמון ואמפתיה נוצרים מהר יותר בין שני אנשים בעלי רקע תרבותי דומה... מאחר שבעבר היה קושי רב בגיוס עובדים ערבים למחלקה, הוצע לשקול מתן תמריצים מסוימים לעובדים אלה... לנוכח העובדה כי הנושא הוזנח במשך שנים, על משרד הרווחה ועיריית לוד לפעול לכך שיסופק לכל מגזרי אוכלוסיית העיר שירות ראוי המתאים לתרבותם ולשפתם. שירות רגיש תרבות עשוי להגביר את האפקטיביות של הטיפול וכן את עצם הנגישות אליו. כאמור, מתשובת משרד הרווחה למשרד מבקר המדינה מינואר 2012 עולה כי נעשו מאמצים לאיזוש שבע

משרות על ידי עובדים ערבים, אך עד כה אוישו 2.5 בלבד. על משרד הרווחה בשיתוף העירייה להמשיך לפעול לגיוס עובדים ערבים לשורות השח"מ.¹

לאור האמור לעיל, נשמח לדעת מה הם הצעדים האקטיביים שיש בכוונתך לנקוט כדי לקיים את החובה למתן ייצוג הולם לערבים בקרב עובדי העירייה בכלל ובקרב עובדי לשכת הרווחה בפרט.

בכבוד רב,
נסרין עליאן, עו"ד

העתקים:

ד"ר שוקי אמרני, מנכ"ל משרד הפנים, בפקס: 02-5697989 ובמייל: mankal@moin.gov.il

מר יוסי סילמן, מנכ"ל משרד הרווחה, בפקס: 02-5632541 ובמייל: mankal@molsa.gov.il

עו"ד יהודה זימרת, יועמ"ש משרד הפנים, בפקס: 02-6701693 ובמייל: mishpatit@moin.gov.il

מר מרדכי כהן, מנהל המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים, בפקס: 02-6701491

השופט יוסף שפירא, מבקר המדינה, בפקס: 02-6665204 ובמייל: mevaker@mevaker.gov.il

¹ דו"ח על הביקורת בשלטון המקומי, פרק רביעי-דוחות מיוחדים, מצב העיר לוד, מבקר המדינה, ע' 625 (2012).